СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 236. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 10. жовтня, 1928. — VOL. XXXVI. No. 236. Jersey City, N. J., Wednesday, October 10, 1928. THREE CENTS.

КОНВЕНЦІЯ АМЕРИКАНСЬКОГО ЛЕҐІОНУ ЗА МИРОМ

АЛЛЕНБІ І ПЕРШИНҐ ХВАЛЯТЬ ПАКТ КЕЛЛОҐА, АЛЕ РАДЯТЬ БУТИ ГОТОВИМИ НА ВСЯКИЙ ВИПАДОК. АЛЛЕНБІ ЗА БРИТІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИМ ЗБЛИЖЕННЯМ. ПЕРШИНҐ ВЗИВАЄ ЛЕҐІОНАРІВ, ЩОБИ ЙШЛИ ДО ВИБОРЧОЇ УРНИ.

СЕН АНТОНІО, Тексас, 8. жовтня. — Першого дня конвенції Американського Леґіону витали леґіонарі британського полководця полевого маршала Алленбі, що підбив був аліянтам Палестину, а далі ґенерала Першинґа, начального команданта американської армії в Европі підчас світової війни. Обох витали дуже сердечно.

Лорд Алленбі представив всі ті нещастя, що йдуть в парі з війною, заявляючи, що американсько-британська дружба, що затіснилася підчас світової війни, є великим здобутком, який може припинити не один пролив крови. Війна створила два леґіони ветеранів: Британський леґіон і Леґіон Американський. Оба ті леґіони мають в своїх рядах людей, що знають, що це за нещастє війна. Ті два леґіони є вже ґарантією, що між Америкою і Англією не може прийти до війни. Вже від 100 літ не було війни між Англією й Америкою і її певно більше не буде.

Ґенерал Перинґ підніс, що чесний мир може бути тоді трівкий, коли нація готова до оборони. Він радив леґіонарам брати живу участь в державнім життю, особливо тепер з огляду на вибори та робив їх уважними, щоби не дали себе втягнути в ряди релігійних фанатиків.

32 ОСОБИ ЗГИНУЛИ ВІД АЛЬКОҐОЛЮ ЗА ДВА ДНІ.

НЮ ЙОРК, 8. жовтня. — За один день, себто за неділю, згинуло в однім тільки Ню Йорку 20 осіб, затроєних алькоголем. За суботу і неділю згинуло разом 32 особи, а около 50 осіб лежить у шпиталях. Аналіза виказала, що це все жертви недистильованого алькоголю.

Поліційний комишенер Варен зарядив труси, наслідком чого замкнено 20 власників спік-ізів. Забраний у них алькоголь віддано до ляборатории. Коли виявиться, що вони продавали трійливий алькоголь, потягнуть їх перед суд як співвинних смерти погибших від затроєного алькоголю.

ЗРАБУВАЛИ ЖЕМЧУГИ ВАРТОСТИ $275,000.

4 МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ НАПАЛО В САМЕ ПОЛУДНЕ. НЕ ПОМОГЛИ ВСІ СРЕДСТВА ОСТОРОЖНОСТИ.

НЮ ЙОРК, 8. жовтня. — В самій середині міста, бо при Вест 46 улиці, напало 4 молодих бандитів в обідню пору на ювилерів Штайна і Ґольдмінца та забрали їм дорогих каменів на суму около $275,000. Ювилерський склеп був заосмотрений в електричні алярмові дзвінки і можна було наробити в одній секунді галасу і повідомити поліцію, але це не помогло, ні не помогли залізні каси. Бандити приставили ювилерам револьвери до уст, звязали обох їх шнурами, скінчили своє діло і зникли.

КАЛЕДЖІ РОЗСАДНИКАМИ АТЕЇЗМУ.

ТАКОЇ ДУМКИ ЕПИСКОПАЛЬНІ СВЯЩЕНИКИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ В НАРАДАХ БРАТСТВА СВ. АНДРІЯ.

ВАШИНҐТОН, 8. жовтня. — Каледжі і університети винні тому, що атеїзм так дуже тепер поширений серед молоді. Так говорив о. др. Джан Р. Гарт, пастор і студент пенсилвенійського університету. Такої самої думки були і другі учасники конвенції бртаства св. Андрія. Інші додали, що атеїзм поширюється через розводи, модерні забави, матеріялізм, а рівнож і через родичів, що не дбають про релігійне виховання.

ЛІКАРІ ПРОТИ ПРОГИБІЦІЇ.

АМЕРИКАНЦІ ХОРУЮТЬ І МАЮТЬ НЕЗДОРОВИЙ ВИГЛЯД, БО НЕ ВЖИВАЮТЬ АЛЬКОГОЛЮ, ЯКИЙ СПАЛЮВАВ БИ ОТРУЮ.

БОСТОН, 8. жовтня. — Чужинецькі лікарі, що зїхалися на конвенцію Американського Каледжу Лікарів, осудили прогибіцію. Вони кажуть, що Американці їдять надто багато мясних страв і углеводнів, а попри те пють дуже багато води. Все те є добрим прибіжищем для ріжних отруй, а нема алькоголю, щоби їх можна було спалити. Народи, що уживають пиво і вино в умірковaній скількости, здоровші і мають кращий вигляд, бо лекше травлять.

РОЗБИЛОСЯ 390 АЕРОПЛЯНІВ.

НА ПРОТЯЗІ ВСЕГО 6 МІСЯЦІВ. ЗГИНУЛО ПРИТІМ 153 ОСІБ

ВАШИНҐТОН, 8. жовтня. — В першій половині 1928 року було більше нещасливих випадків з аеропланами як в цілім 1927 році. В 1927 р. було забитих 164 осіб, а аеропляновик катастроф було 200.

ЗГОРІЛО 17 ВЯЗНІВ.

ОГОНЬ ЗАХОПИВ 275 ВЯЗНІВ В ЧАСІ СНУ.

ДЖОНКШЕН СИТІ, 8. жовтня. — 275 вязнів, що працювали тут при мулярні, спали замкнені по дневній роботі, коли дім обхопило полумя в такий нечайний спосіб, що не можна було дістатися до дверей, щоби повипускати вязнів. Серед повних траґізму сцен згоріло до тла 17 вязнів, а десятки пішли до шпиталів гоїти рани. Кажуть, що огонь повстав через попсуті електричні дроти.

МИССИС ВИЛЛЕБРЕНД ЗНОВА ПРОТИ СМИТА.

КАЖЕ, ЩО СМИТ ЗАКРИВАЄТЬСЯ ЦЕРКВОЮ.

ГАРДИНСБУРҐ, Кентокі, 8. жовтня. — Миссис Мейбел Вокер Виллебренд заатакувала тут знова ґовернора Смита. Вона каже, що ніхто не виступає проти Смита задля релігійних переконань, а тільки за його програму і дотеперішну діяльність. Тому хай Смит не бороиться релігією, бо її ніхто не зачіпає.

ҐЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК У ЛАТВІЇ НЕ ВДАВСЯ.

Латвійська соціял-демократична партія і латвійське центральне бюро професійних союзів висловилося проти проклямованого незалежними соціялістами й комуністами загального однодневного страйку, уважаючи його за провокацію зі сторони останніх. У звязку з тим загальний страйк не мав поводження. В Ризі застрайкувало ледви 25 проц. всіх робітників. Поліція арештувала коло 400 осіб, які старалися задержати трамвайний рух і припинити працю в порті та на фабриках. Залізничники також відмовилися прилучитися до страйку.

ПАРУБОЦЬКА ЗАБАВА.

В Олексинцях старих, повіт Стрий, посварилися на забаві Петро Уринько з Іваном Кашероєм. Кашерой зловив Петра за шию і задушив його, по чім сам зголосився до поліції.

КРОВАВЕ ВЕСІЛЛЯ.

В селі Рівня, пов. Ліско, на однім весіллю посварився Василь Городецький з Михасем Сташкевичем. Сташкевич пробив Городецького ножем на смерть.

МІСТО БАНКРОТОМ.

Є в Німеччині в Палятинаті на французько - німецькім кордоні місточко Ст. Інґберґ. На днях оголосив маґістрат того міста нездібність виплати. З огляду на те вірителі запротестували вексля.

ВПАВ З ВОЗА.

Господар Глубоцький в Кривчу коло Борщева їхав з трома дітьми на фірі січа. Коні сполошились і Глубоцький упав під віз так, що коні його потратували і зломили два ребра. Дітям на щастя не сталося нічого.

ЖОРСТОКА ПІМСТА.

В селі Дері, у Словаччині, хтось витруїв з пімсти на пасовиску ціле стадо свиней. Коли сільські пастухи прийшли ввечір по стадо, воно було вже мертве. Злочинців розшукують.

ПОЖЕЖА ЧЕРЕЗ ДІТИ.

Малі діти в Кросенку коло Копичинець бавилися сірничками і не хотячи підпалили хату. Пожар вибух у загороді Гринька Карчмаря і перекинувся на сусідні будинки. Згоріло девять господарств.

ПОКЛАДИ НОВИХ КОПАЛИН НА УКРАЇНІ.

На правому березі Дніпра близько Київа викрито богаті поклади бурштину. Бурштин має кольосальне значіння у виробленні ізоляторів для електричних рухачів, у виробництві ароматичних річовин, киснів найкращих сортів, ляку то-що.

Найбогатші в світі поклади бурштину і були близько Німецького моря і тепер майже повнотою вичерпані. Бурштин, знайдений у районі Київа, нічим не гірший від якости німецького бурштину.

Тепер розпочато виявлення радіо-активних матеріялів. Одиноким постачальником радія для всього світу є бельгійське Конґо. Наявність на Україні цього цінного матеріялу дає можливість налагодити розробку великих покладів.

ДІТИ ГИНУТЬ ЧЕРЕЗ НЕУВАГУ РОДИЧІВ.

В Кракові бавилося троє робітничих дітей під насипом дороги, що йде до Вроновіц. Нагло насип завалився і присипав діти. Одного хлопця вдалося ще вратувати, а дві дівчинки задушилися на смерть.

В німецькій кольонії Найгавс, на Поморю, щурі загризли 9-місячну дитину одного робітника, яку родичі лишили саму в хаті.

ВЕЛИКА ПОЖЕЖА В БОБРЕЧЧИНІ.

Нічію з 12 на 13. червня ц. р. знялася в селі Вербиці, бобрецького повіту, пожежа, яка, підсичувана сильним вітром, обняла забудування кількадесяти місцевих господарів. На загал згоріло 27 будинків з з мертвим інвентарем, вартости 500,000 зол. Огонь, якого причини не усталено, почався з хати Юрка Данчевського. Поліція зарядила доходження.

СТАРІ, ТАЙ НЕОБЕРЕЖНІ.

Два старі господарі з Пеняк коло Бродів знайшли на пасовиську ґранат. Один з них взяв ґранат і кинув ним на землю. Ґранат вибух і вбив одного з них, Івана Калику, на місци, а другого, Ваврина Бернелюка, ранив так тяжко, що той умер за кілька годин. Крім того розшарпав ґранат три коні.

ПОВІНЬ У КИТАЮ.

Провінцію Шантунґ у Китаю навістив нечуваний вилив ріки Гоанґ-Го. У филях нагло зібраної ріки найшло смерть 1,800 осіб. Понад 200 осель залитих. На місце катастрофи прибули американські місіонарі. Після їх звідомлення 40,000 мешканців опинилося наслідком повені без даху над головою.

ВИВОЗЯТЬ ПОЖИВУ ЗА КОРДОН, А СВОЄ НАСЕЛЕННЯ ГОЛОДУЄ.

В розмові зі співробітником „Вістей" член правління Вукопспілки Дулін зазначив, що наступного року Вукопспілка поширює експорт другорядних культур. Зокрема плян експорту сметанкового масла збільшується на 262%, мяса — майже на 300%. До пляну експорту включається нові номенклятури, а саме: експорт меду, горіхів та селянське полотно. Значно буде посилений експорт консерв — на 173% проти біжучого року, кабанкового (гарбузового) насіння — на 400% та маку — на 586%. Загальний плян експорту другорядних культур Вукопспілка збільшує майже на 300% проти біжучого року.

Експорт мяса та сметанкового масла складатиме майже 80% всього експорту Вукопспілки. Намічається також дуже посилити експорт технічної картоплі. Для придання сталости експорту другорядних культур Вукопспілка почне будувати дві беконні фабрики.

Максимально поширюється виробництво експортних консерв в одеській фабриці ВУКС.

Щоб забезпечити реалізацію другорядних культур за кордоном, Вукопспілка намічає орґанізувати сітку міжкооперативних закордонних представництв у Франції та Італії, а на периферії будуть притягнені до експортної роботи біля 40 союзів проти 13 райсоюзів у минулому році.

НАГОРОДА НОБЛЯ ПІДВИЩЕНА.

Шведський парлямент рішив звільнити фундацію Нобля від податку. Наслідком того премія Нобля буде підвищена з 120,000 шв. корон на 157,000 корон.

ХОТІЛА ЗГЛАДИТИ ЧОЛОВІКА.

В селі Химовичі, пов. Рудки, знайшла собі Анна Бреґель, приятеля і хотіла згладити свого чоловіка, Петра Бреґеля. Вона сказала якомусь купцеви, щоби їй вишукав якого розбійника, а вона заплатить 300 долярів за морд чоловіка. Той купець обіцяв їй такого вишукати, але тимчасом сказав про це поліції, яка Бреґелеву і її коханка арештувала.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР У СТАНИСЛАВОВІ.

Дня 15. вересня відбулось у Станиславові відкриття сталого українського Театру ім. Тобилевича під проводом режисера Мінченка-Сіятовського, режисера оперетки Давидовича й музичного проводу Шрама. До праці в театрі заанґажовано крім вишколених талановитих аматорів, членів бувшого аматорського театру, ще 9 фахових сил. Закуплено велику скількість костюмів, а до мальовання декорацій заанґажовано на стало артиста-маляра З. Балька, декоратора міського театру у Львові. Крім цього подбано за світляні ефекти, хори, балет, орхестру. В репертуар входитимуть побіч европейських штук українські побутові та історичні песи, а дальше твори Л. Українки, Винниченка, Мамонтова. Ініціятиву до заснования театру й грошеву допомогу дав голова надзірної ради театру Кость Вишневський.

ЗАКІНЧЕННЯ КОНҐРЕСУ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН.

Дня 1. вересня ц. р. закінчив свої наради 4-ий конґрес національних меншин принятям ріжних резолюцій. Між иншим ухвалено протест проти політики Ліґи Народів у справах меншостей.

Богато клопоту конґресови наколїла українська делеґація. До цього часу Українці не належали до конґресу з огляду на те, що на ніякій території вони не становлять меншости, але всюди значну територіяльну більшість. Цього року з огляду на бойкотування конґресу всіма польськими меншостями (з Німеччини, Чехії, Литви, Лотви й Румунії) виявилося для Українців тактично корисним приступити до конґресу й старатися вплинути на його політику в бажаному напрямку. Так теж і сталося. Приступлення Українців і декларація виголошена д-ром Дмитром Левицьким наробили в світі багато шуму, а як реферують польські газети — в кругах Ліґи Народів, що якраз радить у Женеві — стремління Українців викликали занепокоєння.

Більшість конґресу — це тилові меншости, які борються тільки за свої права в державах, до яких вони належать. Через те й статут та резолюції, ухвалені зїздом, не відповідають нашим вимогам. Все таки Українці своє осягнули, вживаючи й цієї міжнародньої трибуни як засобу пропаґанди. Позатим конґрес не має для нас ніякого практичного значіння.

В ПАРИЖІ АРЕШТОВАНО АМЕРИКАНСЬКОГО КОРЕСПОНДЕНТА

ПОЛІЦІЯ АРЕШТУВАЛА ЙОГО НА ВУЛИЦІ, ЗАПІДОЗРІВШИ ЙОГО В КРАДІЖЦІ СЕКРЕТНИХ ДОКУМЕНТІВ. ПО ПЕРЕСЛУХАННЮ ЗАПРОПОНУВАЛИ КОРЕСПОНДЕНТОВИ ВИЇХАТИ НЕГАЙНО З ФРАНЦІЇ, ІНАКШЕ ЗАМКНУТЬ ЙОГО ДО ВЯЗНИЦІ НА 20 РОКІВ.

ПАРИЖ, 8. жовтня. — В американських газетах Герста, у вересні місяці б. р. були опубліковані секретні меморанда та інструкції, які французьке міністерство справ закордонних вислало свойому послові у Вашинґтоні.

Поліція запідозріла американського кореспондента Горана в крадежі цих документів та заарештувала його.

На допиті, що тягнувся шість годин, Горан виправдувався, що він не поповнив жадного кримінального вчинку, а вжив звичайних методів, якими на загал кореспонденти послуговуються, щоби дістати цікаві матеріяли. Він за ці документи нікому не заплатив навіть цента.

При тім Горан сказав, що жадна телеґрафічна компанія не захотіла приняти від нього телеграми про ці документи. Тоді він послав свою кореспонденцію до Лондону, а вже звідти її телеґрафом переслали до Америки.

Опубліковані документи відносяться до справи англьо-французьких переговорів про морське розоружения.

Якщо інтервенція американського посла перед французьким урядом не поможе, то кореспондент Горан виїде з Франції, щоби не попасти на 20 років до вязниці за крадіжку державних секретних документів.

УКРАЛИ ДЕПУТАТА.

КОМУНІСТИ ЗАМІНИЛИ СОЦІЯЛІСТИЧНОГО ДЕПУТАТА, ЩО МАВ ГОВОРИТИ НА РАДІО СВОЇМ. ПІВ ГОДИНИ ГОВОРИВ КОМУНІСТИЧНИЙ ДЕПУТАТ І НІХТО З УРЯДНИКІВ РАДІО-СТАЦІЇ НЕ ЗНАВ, ЩО ГОВОРИТЬ НЕ ТОЙ, ХТО МАВ ГОВОРИТИ.

БЕРЛІН, 8. жовтня. — Всі розмови по радіо в Німеччині контролюються урядом. Тому комуністи не можуть провадити своєї аґітації через радіо.

Передтим, як мав говорити на радіо соціялістичний депутат парляменту, комуністи виманили його з дому й у свойому авті завезли за Берлін. В той самий час комуністичний депутат зявився на радіо-стації й назвавши себе іменем соціялістичного депутата, виголосив півгодинну промову, аґітуючи за світовою революцією.

Скінчивши промову, заявив, що це говорив не соціяліст, а комуніст. Спочатку поліція його заарештувала, але змушена була звільнити, як члена парляменту.

РУМУНСЬКИЙ РЕҐЕНТ МИКОЛА ВЕРНУВСЯ ДО БУКАРЕШТУ.

БУКАРЕШТ, 8. жовтня. — Побавившись у Парижі, князь Микола вернувся до Букарешту. На залізничій стації стріла його мати в оточенню майже всього уряду та військової й цивільної придворної дружини.

ІТАЛІЯ, А МОРСЬКЕ РОЗОРУЖЕННЯ.

ІТАЛІЯ СТОЇТЬ НА СТАНОВИЩУ АМЕРИКИ, ВВАЖАЮЧИ БАЖАНИМ ЗАГАЛЬНЕ ОБМЕЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ФЛЬОТИ, ПОЛИШИВШИ КОЖНІЙ ДЕРЖАВІ ВИБИРАТИ СОБІ ТИПИ БАЖАНИХ КОРАБЛІВ.

РИМ, 8. жовтня. — Італійський уряд відповів на англьо-французький морський договір заявою, що він годиться на обмеження загального тонажу військових кораблів для кожної держави. Але він проти того, щоби це обмеження специфікувати на кожну окрему катеґорію кораблів.

На цьому становищу також стоїть і Америка, яка вважає конче потрібним для себе мати кружляки великого тонажу, чому противиться Англія та Франція.

АВСТРІЯ МАЄ ОБЕЗЗБРОЇТИ ПАРТІЇ.

ОСТАННЯ ДЕМОНСТРАЦІЯ СОЦІЯЛІСТІВ ТА ФАШИСТІВ КОШТУЄ АВСТРІЙСЬКИЙ УРЯД 250,000 ДОЛЯРІВ. ТАКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ ВІДБИВАЮТЬСЯ НЕҐАТИВНО НА ВНУТРІШНЬОМУ ЖИТТЮ ДЕРЖАВИ ТА ВИКЛИКАЮТЬ НЕДОВІРЯ ДО НЕЇ СЕРЕД ЧУЖИНЦІВ.

ВІДЕНЬ, 8. жовтня. — Австрійський канцлер Зайпель скликає представників найбільших чотирьох політичних партій, щоби з ними обговорити плян обеззброєння ріжних партійних боєвих дружин.

Партії посідають зброю нелеґально і жаден уряд не може дозволити на те, щоб поруч з поліцією та армією істнували ще инші партійні узброєні орґанізації.

КОРОЛЬ ЗОГУ СТАВ КАТОЛИКОМ.

ВІДЕНЬ, 8. жовтня. — Чутки, що новий албанський король Зоґу хоче одружитися з донькою італійського короля, знаходять підтвердження в тому, що він перейшов з магометанства на християнство. Цьому фактови приписують останні заворушення в Альбанії.

В маленькій Альбанії громадяне в рівній мірі належать до трьох вір. Північ Альбанії католицька, південь православний, а між ними знаходиться широке пасмо магометан.

Це релігійне поріжнення Альбанців є головним жерелом постійної їх внутрішньої боротьби та міжусобної різні.

ПРІМО ДЕ РІВЕРА ЗА ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНОЮ АРМІЄЮ.

ПАРИЖ, 8. жовтня. — Еспанський диктатор Прімо де Рівера каже, що одиноким засобом забезпечення спокою в Европі може бути лише сильна інтернаціональна армія, поставлена до розпорядження Ліґи Націй.

Таку армію, на думку еспанського диктатора, має поставляти кожда держава у відповідній пропорції до її узброєних сил, після їх загального обмеження.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 6, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.60	На пів року	$ 6.00
Three months	$ 3.75	На три місяці	$ 3.75

За оголошення редакція не відповідає.
В Канади належить висилати гроші лише за т. зв. Foreign Money Oorder.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОЛІТИКА ВИРІШИТЬ

Всі держави говорять про розоруження, а найбільше Англія і Франція. І на диво, ті дві держави, які найбільше говорять про розоруження, на ділі найбільше зброяться. Вони обі заключили навіть секретний військовий договір, який вніс у міжнародню арену цілковите замішання і готує атмосферу, яка зі своїм вибуховим матеріялом дуже нагадує часи зперед 1914 року.

Якаж причина тому? Мимо повалення Німців, мимо версальського договору, що знищив Німеччину як військову силу і мимо Льокарна та цілковитого забезпечення Франції проти евентуального німецького наїзду, Франція все ще в страху. Вона побільшає з року на рік свої резерви, а до того рішена видати прямо казочні суми на будову фортифікаційного валу, що відграничує Францію від Німеччини. А Анґлія так налякана ще досі німецькими субмаринами з часів світової війни, що ще й досі живе у вічнім страху перед відтяттям від світа на случай нової війни. Бо, як відомо, Анґлія сама себе виживити не може. Вона залежна від довозу поживи з чужих країв. Колиж того довозу не буде, вона мусить голодувати. Отсе й найважніща причина, чому саме Анґлія так дорожить своєю фльотою, своїм пануванням над морями.

Франція боїться знова наїзду на суші, тому дбає більше про сухопутню армію. Анґлія боїться відтяття від світа, тому дбає про збільшення своєї фльоти. Обі ті держави жиють у вічнім страху перед новою війною і тому саме якраз о них розбиваються всі проекти в справі загального розоруження. В той простий спосіб заговорив про ту важку проблему ніхто инший, а заступник адмірала британійської фльоти, сер Герберт Річмонд.

Який же на це лік? — питає себе Річмонд і приходить до такого заключення: Саме збросння і удосконалювання гармат і кораблів тої проблеми розвязати не може. Бо за кождим уліпшенням прийде технічне уліпшення з боку другої держави. В той спосіб будуть держави тільки переганятися і заганяти себе в надзвичайно високі видатки на армію і фльоту. Розвязка може наступити тільки дорогою політичних укладів. Вони одні можуть дати таким державам як Анґлія і Франція таке забезпечення, що вони не будуть мимо своєї сили жити у вічнім страху перед упадком. А що цей страх є, це пізнати найкраще по Анґлії. Всі кричать там проти надмірних видатків на армію, але нема таких, щоби попри ці нарікання відмовилися від датків на розбудову фльоти. Навіть Партія Праці не відмовляється від них. Колиж-би політичною дорогою ця проблема не могла бути вирішена, то її тоді взагалі не можна вирішити.

„РАЗЧЛЕНЕНІЕ РОССИИ"

Москалі, починаючи з „керуючих кол" і кінчаючи дрібнотою, як всілякі військові обєднання у Франції, гадюками шиплять при одному спомині про Українців. Українці — це головний ворог Москалів і вони з тим не криються. Думка про самостійну Україну робить їх скаженими і вони готові кидатися собаками на все українське. Особливо ес-ери на чолі з Керенським. Ґрупа Мілюкова пробує вдержати спокій і вдавати певність своїх сил, а монархісти не в стані вимовляти: Україна.

До українських вимог вони привикли, або вживають заходів перехопити на свою сторону наших діячів. Так зробила ґрупа російського ес-ера Чернова, переманивши Микиту Шаповала та утворивши лігу Східних Народів. Звичайно, ніхто не повірить у те, що відвічні вороги української державности та незалежности так хутко переродилися й рішили стати прихильниками української самостійности. Це лише маневр Чернова та Ґуревича, які вже перехитрили міняючого орієнтації Микиту Шаповала.

В той час, коли серед наших політиків знаходяться люди, які йдуть на федерацію з Москалями, чужинці підіймають свій голос за розділ колишньої Росії, а теперішньої СССР на окремі держави, на національні держави. Чужинці потроху зачинають розуміти дійсну Московію і чим далі, тим більше вичуються дивитись туди, куди вони не дивилися. Падає омана, протирають очі. Це звичайно не може подобатися Москалям, які напружують усі сили, щоби чужинцям доказати можливість існування лише такої Московії, якої вони бажають.

Співробітник французького католицького журнала „Ле Коресподан", Роже Лябон, у своїй статті під заголовком „Будуча Росія" отверто каже, що спасіння Західної Европи від комунізму полягає в зруйнованні цілости Московії й утворенні нових держав, національних.

„Від Атлянтійського океану до Пелійського заливу, від Катальонії до Сіяму, від Кореї до Філіпінів — скрізь панує той дух, яким були захоплені періоди 1789. та 1848. років. Тисячі аґітаторів зявляються у всіх кінцях світа: Сун-Ят-Сен в Китаю, Заґлул Паша в Єгипті, Мустафа Кемаль в Туреччині, Абдель-Крім у Мароко, де Валера в Ірляндії і т. д. Найменчі народи відновляють свою мову. Вони відшукують в історії або леґендах початки свого дійсного, або видуманого походження і з сих на живу нитку зібраних матеріялів будують основу своїх нових батьківщин".

Француз далі не жалує терпкого слова тим політикам, які закривають очі на це відродження. Він приводить приклад Наполеона І., котрий не зумів використати маленьких націй, проковтнутих глитаями на зразок Москви.

„Тепер Европа перед лицем великої небезпеки проявляє ту саму нерішучість, нехтуючи карту націоналізму й відступаючи на тую карту ставити ворогам цивілізації", — каже Роже Лябон і підкреслює, що на сході Европи перед веде Україна, тягнучи за собою Кавказ і Туркестан. На думку Француза московська реакція не тільки в Московії, а таксамо істнує і на іміґрації і не помиляється, коли всю московську іміґрацію зараховує до російської реакції. Так воно й є. Між Керенським та Марковим 2. у відношенню до України нема ріжниці. Цей факт свідчить, що чужинець знає добре положення та відносини Москалів до пригнічених національностей.

Цього звичайно не можна оминути, бо до цього часу Французи, як і інчі держави, вважали українську іміґрацію звичайними збігцями, що повтікали лише від большевиків, а не від Москалів. Очевидно, що чужинці підійшли вже зовсім близько до питання національностей в СССР. Кінчає свою статтю Француз наївним закликом до Москалів, щоби вони пішли на зближення з сепаратистами, і по дорозі встромляє ножа в серце, кажучи, щоби забули за велику Росію, яку мріють відновити, а разом з тим робить заключення, що **европейські керуючі кола повинні звернути увагу та зосередити зусилля на підтримці українських, кавказьких та туркестанських сепаратистів.**

Це все, за що можна дякувати французькому журналістови, заправлено звичайно великою дозою польонофільства. Так він, говорячи про Польщу, підкреслює, що вона тая держава, що оборонила Европу перед дикунами і звичайно ні одним словом не згадує про Галичину. Для нього вона не існує, але що говорити про Француза, коли так званий „уряд УНР" постійно викреслює Галичину з мапи України. Отже дивуватися нема що, що чужинець допустився польонофільства.

А що найголовніще підмітив Француз, і чого не хочуть помічати наші Шаповали, так це те, що московська іміґрація, бачучи можливість повстання самостійної України, каже, що ліпше вже, мовляв, нехай будуть червоні, ніж малаб Росія розвалитися.

З того не трудно заключити, що українська справа не завмерла і не завмирає, як це хочуть представити політики з „Руського Селянина".

Василь Бобрів.

Париж, 18. IX. 28.

ТРІЮМФ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ ЗА КОРДОНОМ.

Друкується і вийде в половині грудня збірник матеріялів закордонної опінії про подорож Українського Національного Хору під проводом проф. Ол. Кошиця по Европі й Америці.

Книжка буде памятником світового тріюмфу українського хорального мистецтва. Вона складатиметься з 350—400 сторінок українського і закордонного тексту, міститиме фотоґрафії і портрети.

Кожний свідомий Українець повинен її мати у себе на столі. Передплачуйте негайно, бо з цілого накладу буде віддано на продаж тільки 400 примірників.

Ціна книжки $2.50.

Mr. Andre Tchekhovsky,
5 rue du Marche,
Champigny Sur Marne, France.

ШАНУЙМО НАШИХ ГЕРОЇВ!

(з львівського „Нового Часу")

Там у далекому Берліні, на чужій німецькій землі, спочивають тлінні останки великого українського героя Дмитра Вітовського. Дорога нам домовина, приміщувана довго — в комірнім, не могла діждатися своєї власної домівки. Аж вкінці цього року за допомогою Т-ва „Охорони могил" у Львові вибудували У країнці в Берліні гробницю, до якої дня 25-го серпня ц. р. перенесено тлінні останки Дмитра Вітовського і Його адютанта Чучмана.

Перевезти до рідньої землі не було ще змоги, хоч і як імя Д. Вітовського є нам дорогим, хоч як Він заслужився Україні, хоч як дуже любило Його Стрілецтво, а не менше ціле українське громадянство. Та не тільки, що не було змоги похоронити Його між любим Йому Стрілецтвом, на рідній землі, але, жалко згадати, почали байдужніти українські серця для збереження памяти наших великих героїв.

Скількиж то по містах та селах тих, що враз з Вітовським, або під його кермою йшли у визвольний бій!?... Як гарно можна було помянути геройські заслуги покійного Дмитра, посвятивши Його памяті хоч цей один день 25-го серпня? Аж хочеться голосно подумати: як инакше святкувалиб такий день, шануючи память великих мужів, наші сусіди?

У нас появилася тільки бліда пригадка, що там далеко в Берліні святкує горстка Українців „Жалібну хвилю".

Спи покищо, дорогий Дмитре, на чужій землі враз з Чучманом, про кращу долю України сни, про волю, до якої Ти скрізь тернисті шляхи відважно летів... та впав у дорозі там далеко, щоб менш болючо снити, ніж тут на маловдячній галицькій Україні під чужим правлінням.

Байдужо пережили день 25-го серпня ц. р. великий Львів, Станиславів, Перемишль, Коломия та инші більші й менші міста Галичини. Байдужо пережили цей день і села.

А в куточку львівського повіту, в маленькій, не пристроєній на свято, наймленій домівці Чит. „Просвіти" в Ляшках Мурованих відбувалася люстрація читальні в присутности делеґатки Філії Т-ва „Просвіти" ім. М. Шашкевича у Львові, Т. Соколовської. Присутніх дуже мало, ледви одинацять числом. Та важна ця одинацятка, бо майже всі бувші Українські Січові Стрільці. Одні з них брали участь у боях над Стрипою, инші боролися за Львів, а двох воювали враз з Дмитром Вітовським.

Коли їм делеґатка згадала про важну подію, що відбулася днем взад у Берліні, заблестіли сльози в очах давніх відважних Стрільців. Злинули спомини, як осіння мрака, заборозділись зухвалі чола, похилились важкі голови вниз, мимоволі піднеслися всі зі своїх місць сидячих віддати поклін Великому Незабутому Героєві. Декілька важких моментів з життя Покійного переповіла, відтак відчитала спомин про улюблені пісні покійного Вітовського люстраторка читальні. Вивязалася сердечна стрілецька гутірка, тепла, як кров, що радо колись плила, завзята, як душа стрілецька, що от-от здавалося летіла би знову за маревом душі Покійного Дмитра, за свободою, за долею.

Гей! Нема вже між нами Дмитра Вітовського! — відізвався крізь сльози бувший любимець Покійного, Стрілець Юрко Квінтюк, що враз з Ним святкував посвячення памятника Героям у Пісочній у 1917 р. Він то врочисто гарними словами, наслідуючи голос Покійного, загрівав вдруге дочину. Переповів ще кілька уривків зі спільних переживань під проводом Вітовського, а за ним пішов гадками Стрілець Пастух. Він згадав життя в окопах, згадав друзів вірних, що служили теж з Вітовським, і як Він, поклали буйні голови на славу України! Пригадав, чим було імя Вітовського для кожного Стрільця. Засумувався Стрілець Лиґа Степан, непомітно втираючи сльозу з жалю, що наш народ не вміє як слід шанувати своєї традиції, не вміє заховати памяти про великі вчинки, якби належало, чим робить немало кривди для великих розгонистих, повних святої віри в побіду, „як не нині то завтра", розпятих на віки мучеників, які, хоч самі не годні були здобути — дома не лишились. І вдруге сумно похилилось одинацять голов, розколихалось одинацять сердець живіше, 22 очей заблестіло вогнем відваги в маленькій наймленій кімнатці читальні.

Між ними одинока жіноча постать подавала розраду-надію тим часто вже зневірюваним серцям Стрільців. Така одна година в читальні в неділю між своїми людьми, що теж щось пережили важкого, воскресила відвагу й надію. Палкі зітхання вилітали, як колись-колись крісові кулі. І тих одинацять гарних людей поклали плян чимскорше збудувати свою домівку для читальні, велику-простору, щоб у ній забило серце цілого села. Зі стін читальні щоб виглядало лице Дмитра Вітовського, в читальні примістили би й „Кружок Рідної Школи", який існує в Ляшках Мурованих і носить імя „Дмитра Вітовського". Жалко розставатися з цією громадкою ідейних людей.

Мимоволі насувається гадка: скільки приспаних поривів та ідей можна воскресити до смілого діла, колиб ми, Українці, мали повне зрозуміння піддержування й зберегання пошанівку памяти наших Великих Героїв.

Теонія Соколовська.

Суфражистка на вічу!

— Мущина це лише засіб до мети. Здорова жінка того засобу не потребує!

Голос зпоміж публики: Хай Господь Бог як найдовше держить вас при здоровлі!

Б. Будзиновський.

НА ДВА БОКИ.

(Історична повість).

(20)

— Очевидно, що сплетні.

— Але щось правди в тім є.

— Правда в тім, що у мене тепер молода й гарна дівчина.

— Чи вільно знати, що за одна? Чи се велика тайна? Бо люди ріжно балакають.

— Се, що правда, тайна. Але, якби я знав, що не понесете далі, то вам сказавби.

— Чи я язиката баба?

— Дайте шляхоцьке слово чести, що будете держати язик за зубами.

Чаплінські подав руку. Жид приніс малмазію і на столі поставив дві чаші. Хмельницький поналивав, взяв чарку в руку і сказав:

— За її здоровля!

Вихиливши чарку, нахилився до Чаплінського і шепнув до уха:

— То царівна.

Чаплінські аж відоймив від уст недопиту чарку і з докором воркнув:

— Жарти! На те я давав шляхоцьке слово чести? Не годиться так, пане сотнику.

— То не жарти. Тільки вислухайте.

Кримський хан, будь-що-будь, цар. Паршивий цар, але цар. Його донька, очевидно, царівна. Найкращу його доньку викрав молодий Татарин. Не бідний, але з простого татарського роду. Викрав і сховав у мене. Чи се неможливе?

— Можливе всьо... Але чи се правда?

— Вас не буду обріхувати. Коли я тій дівці ліпше придивився, то я собі подумав, що шкода таку лишати невірі. Ліпше задержати собі. Жінки вже не маю, скучно самому жити. Отже я поїхав до хана і сказав йому, що знаю, де його донька, але не скажу, поки не присягне на бороду пророка і на свою бороду, що мене прийме на свого зятя. Він визвірився на мене і сказав, що царська донька тільки для царя. Я випросив собі рік відволоки, бо надіюся до року стати царем. По році або вільно мені буде взяти його доньку, бо стану царем, або лишуся козацьким сотником і доньку відішлю йому. Він згодився.

— Як на казку, дуже добра вигадка. За здоровля царівної, будучого царя і цариці!

Чаплінські сміючися вихилив чарку до дна. Хмельницький поналивав наново і тягнув дальше.

— То не казка. І хан сказав мені, щоби я не глузував з него казками. Але я вирахував йому, що царем таки буду. І вам покажу, що нічо лекшого. Козаки вже давно не бунтувалися. Крайна пора зробити нову пробу. Я зроблю нове повстання, козаків вижену за Вислу, або продам Татарам всіх Ляхів кромі вас одного і сотворю українське царство. Царем, очевидно, буду я і возьму царівну. Буде українське царство таке, яке було за Володимира Великого. Як Володимир Великий дістав чужу царівну, так також чужу царівну дістане Богдан Великий. Щоби вже всьо було так, як стоїть в старім літопису, Богдан буде мусів так, як се зробив був Володимир, охреститися на віру своєї жінки. Ріжниця буде хіба тільки одна: Володимира се не боліло, бо Греки хрестили його водою; мене буде боліти, бо бусурмени хреститимуть ножем. Аж коли я ханови таке сказав, він вже не перечив мені. Ще й сказав, що як вибухне повстанне козаків, то він поможе нам цілою своєю ордою.

— Але Володимир, принявши нову віру, пив далі. Ви в вашій новій вірі мусілиб...

— Пити так, щоби піддані не бачили.

— І з усіх Ляхів ви тільки мене помилуєте?

— Тільки вас. Бо ви вже давно знаєте, що я ладжу повстанне і ви не робите на мене доносів. Раз гетьман питав мене, чим я вам так догодив, що ви такий мій приятель і все мене бороните. Я вмію бути вдячний.

— А чогож би я мав бути вашим ворогом? — Чаплінські сказав, щоби взагалі щось сказати, бо тепер не лиш Олена, але й Хмельницький став для него ще більшою загадкою.

Ще якийсь час попивали ту малмазію, але розмова вже не клеїлася. Сотник встав і подав Чаплінському руку на прощання.

— Загостіть до мене, — сказав — напєтеся мого справедливого меду. Ну, і побачите мою царівну, та побалакаєте з нею. З неділі... в четвер будуть в мене полковник, Сомко і ще дехто. Приїдете?

—Приїду. Я цікавий побачити будучу царицю.

— Тільки... Тихо-ша, нікому ні слова!

Хмельницький вийшов. По хвили вийшов також Чаплінські.

— Будь тепер мудрий з того всього, що він мені наплів! — думав ідучи до хати. — Він, своїм звичаєм, очевидно жартував. Але і в жартах буває якесь зерно правди. Що він хотів сказати, розказуючи про повстанне, про те, що утворить українське цартсво ще й з татарською допомогою? Чи знає, що є такий підзор на него, та що я стежу за ним? Чи не почуваєся до ніякої вини і балакаючи так, насміхається з мене? Бо, як би справді ладив повстанне і накладав з Татарами, то хіба боявсь би балакати так... А може саме ту думку він хоче викликати у мене, щоби заколисати мою чуйність, збити мене з тропи, та щоби я перестав слідкувати за ним? Моя стріча з ним принесла мені хіба ту одну користь, що тепер можу сміло навідатися до него... Аґа! Я забув просити його, щоби взяв дівчину Стукача. Як буду у него, то побалакаю з ним. Може й з Оленою.

Тиждень минув дуже скоро. Чаплінські, одягнений по святочному, ще раз відчитав на голос вуглем на стіні написані волоські слова, „добрий день, панно Олено, як ваше здоровля?", сів на коня і поїхав до Кричевського. Кричевський вже був готовий до виїзду. Коли надїхав підстароста, також сів на коня і оба пустилися дорогою на Суботів.

— Нарешті нині заспокоїте вашу цікавість, — промовив Кричевський. — Побачите ту Олену, котра мабуть не дає вам спати.

— Може не тільки побачу, — Чаплінські замітив. — Може обличу її. Як покажеться, що вона справді Волошка, то одна з тих версій, які ви знаєте, буде правдива. Правдою буде се, що в обох версіях правдиве: що вона турецький шпіон.

— Яким способом розкусите сей горіх?

— Хитрощами. Зараз на вступі. Очевидно, як сотник впустить її до нас, чи нас до неї.

Ви держіться біля мене аж до хвилі, коли вона відповість на моє поздоровленнє і на перше питанне. Уважайте на її відповідь, на лице, яке при тім зробить.

Оба виїхали з Чигирина досить пізно, отже коли надїхали до Суботова, там вже був Сомко і деякі козацькі старшини. Хмельницький скартав загайків за те, що так сильно спізнилися, але запевнив, що ще дещо лишилось і вони не відїдуть від него ненагодовані і ненапоєні. Сам став наливати паленку; бублики на срібній підставі принесла і гостям подала Олена. Коли приступила до стоячих побіч себе Чаплінського і Кричевського, Чаплінські промовив по волоськи:

— Добрий день, панно Олено. Як ваше здоровлє?

Вона цілком не здивована, відповіла з веселою усмішкою, також по волоськи:

— Добрий день, пане.

Ще додала пару волоських слів, але Чаплінські не розумів їх. Він тільки непомітно штовхнув Кричевського ліктем в бік і шепнув:

— Ви чули? Маємо її!

— То моя нова ґаздиня, — Хмельницький промовив, приступаючи до Чаплінського, — про котру ми балакали в Аврумка. Правда, що подобає на царівну?

— Мушу вам признати, — Чаплінські відповів — що справді... Але, сумніваюся, чи в котрого царя є така...

— Погана? — Хмельницький спитав.

— Аґій! — Чаплінські скрикнув. — Пане сотнику! За таку єресь дайте мені ще одну чарку і покараю вас так, що нині до царівни не дам нікому приступити. Я беру її в посіданне аж до хвилі, коли скажете, що мені вже пора до хати. Але мабуть силою будете мене виганяти від себе... Хіба що царівна не схоче балакати зі мною. В такім случаю я зараз покидаю вас.

Хмельницький і инші вже й не слухали того, що він плете. Олена вийшла до пекарні, бо там нині було багато роботи.

— Я чув, що ви купили гарного коня, — Кричевський забалакав до Хмельницького. — Можеби показали його нам?

— І я цікавий, — додав другий старшина.

(Дальше буде)

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

—o—

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

На Народне Свято Державности і Віче.

Дня 3. жовтня відбулися збори представників місцевих братств і товариств і на них ухвалено одноголосно відсвяткувати торжественно десятьлітну память проголошення державности західно-українських земель. На це листопадове свято ухвалено запросити на бесідника д-ра В. Клодницького з Филаделфії.

Заразом ухвалено скликати віче в справі Рідної Школи в старім краю. Про значіння школи виголосить реферат п. Лев Ясінчук, делегат Рідної Школи, що прибув недавно з краю.

Як свято так і віче будуть виразом народнього життя нашої громади і тому треба надіятися, що джерзиситська громада прийде на них громадно.

До комітету віча і свята ввійшли: Г. Євусяк, К. Піддубчишин, П. Петрович, Н. Бурак і Р. Струж.

К. Піддубчишин, секр.

—o—

РАЧЕСТЕР, Н. Й.

Нове братство й нове життя.

На передмісті Рачестер є місточко Айрондеквит, знане Українцям під назвою Норт Ґудман. На тім Ґудмані замешкала невеличка, але міцна духом українська кольонія, діяльність якої треба відзначити.

Звичайно, як і скрізь водиться, є й там такі люде, що радше сидять у себе в хаті, ніде не показуються та всіх і все критикують. Але мова тут не про них. Остановимося на тій громадці людей, що пильно веде у тім закутку культурно-освітну працю.

Братство св. Петра і Павла нечисленне, фамілій 6—7, але придивитись йому, то не надивуєшся, скільки ним не робиться для загальної справи. Вистарчає лише сказати, що за три останні місяці члени братства побудували невеличку, але надзвичайно милу свою власну хату зі сценою, з кімнатами для школи і невеликою галею для танків та мітінґів.

8. вересня відбулося врочисте відкриття цієї галі і треба зазначити, що удалось воно зі всіх боків як найкраще. Відкриття це вшанували місцеві організації, які звявились урочистим походом з своїми прапорами і відзнаками; крім них прибула неорганізованими групами і по одинці така сила людей, що годі було всіх умістити в галю. Багатьом прийшлось вернути домів, але більшість не попавших до галі на концерт весело провела час на подвірю під розпятим наметом.

Урочистий концерт розпочав д. Климців словом про широкі завдання братства і його культурну роботу. Відтак почався концерт. Перший виступив усім відомий Громадський Хор під дириґуванням д. Сорочинського. Проспівано низку народніх пісень. Далі сестри Стелла і Марія Климцівни чудово виконали фортепяновий дует „Запорожський марш" Завадського і мило відспівали дует Н. Степового „Не цвітуть квітки зимою".

П-ні Катерина Гнатків з темпераментом виконала „Як почуєш в ночі" і „Фіналь" Д. Січинського.

Далі виступила молода мандолінова оркестра, яка переграла чистенько і мило кілька народніх пісень. Та це був лише вступ. По коротенькій перерві цяж оркестра дала цілу серіозну програму, в яку увійшли: Увертюра з опери „Запорожець за Дунаєм", Арія Султана і Місяцю ясний з сопрановим сольом, що виконала Марія Климців. Музика і виконання було настільки чудове, що Рачестерці, вже привчені до доброї музики, слухали як зачаровані, а вкінці нагородили оркестру гучними оплесками. При нагоді треба сказати, що оркестру цю зорґанізовано на Ґудман тимже братством Петра і Павла, разом з д. Сорочинським. Він же й проводить нею. На жаль, наші люде не дуже цікавляться її побільшенням. Як почалася з невеличким складом, так досі й остає. А вартаби її було розвести до складу в 50—60 осіб, та підперти матеріяльно, щоб могла набути відповідні інструменти.

По оркестрі д. Братусь звернувся до присутніх з промовою, зазначивши велику вагу побудованої галі, та з закликом, щоби піддомогти і підтримати ідею братства, на що присутні відкликнулися з повною щирістю зі жертвенністю.

По цім наша відома піяністка Стелла Климців чудово виконала на фортепяні твір О. Нижанковського „Вітрогони". Маленький талановитий скрипак М. Цицик чудово вивязався з двох кусників „Марш" Баха і „Їхав козак за Дунай" — Гайворонського, а його учитель д. Річ показав, що він годен учити такого талановитого учня, переґравши „Лебідь" Сен Сенса.

Сольову програму закінчила Марія Климців, відспівавши чистенько і з чуттям „Не вернувся із походу" і „У перетику ходила" Лисенка, а хор завершив концерт низкою пісень виконаних, як і завжди, по мистецьки.

По концерті почалися танці і весела забава, що тревала до пізньої ночі.

—o—

То було врочисте відкриття хати. Але багато роботи ще перед братством. Що правда, хата закінчена, помальована, та всего зараз не можна передбачити: то в одному місці поличку треба, в другому стола, там пару стільців, там шафку для книжок, лавку, завісу, якоїсь декорації й таке инше. Тому то й треба віддати все признання братству, що воно взяло на свої плечі такий тягар, не дивлячись на те, що багато зроблено ним попереду і і побудовання галі є наслідком тої роботи, яка попереду була зроблена, а саме: діточа школа, що істнує вже кілька років; мандолінова оркестра, в якій крім власних дітей братство вчить своїми коштами хлопчину сироту Степана Чубатого, а коштовну мандоліну йому подарував учитель оркестри д. Сорочинський; до сего часу в осінні і зимові довгі вечорі братство улаштовує спільні читання цікавих наукових книжок і напевне ця справа не заглухне й у будучині; мається на увазі заклasти школу національних танків, можливе скомплетовання і невеличкого хору, бо співочі сили є, аби було бажання.

Відзначивши оцей напрямок в роботі, ми не можемо не віддати признання братству, на яке воно вповні заслуговує.

Треба підкреслити також солідарність організацій, що так гідно своєю присутністю вшанували і підтримали свято відкриття хати, а то були такі: братство св. Йосафата, братство св. Миколая; товариства: Вільні Козаки, Запорожська Січ, Український Робітничий Дім.

З виконавців програми, котрим належиться щира подяка годиться піднести особливо, Стеллю Климців. Її щирість і працьовитість на громадській роботі всім відома; вона едина на всіх концертах акомпанює, співає в обох хорах (громадському і церковному), грає у всіляких виставах. Не дивлячись на те, що крім праці в офісі вона продовжує далі студіювати гру на фортепяні в Істмановій музичній школі і досить обтяжена своєю власною роботою, від неї ніколи не приходилось чути відмови, коли треба співати чи грати. Коли справа торкається громадської роботи — вона вже там: тиха, лагідна, скромна, роботяща і завжди на своїм місці. Честь і пошана такій культурній робітниці.

Присутній.

Порадив.

— Я уживав отої масти, що ви мені порадили, аби волосся не випадало, а тепер моя голова як коліно.

— А бачите, тепер вже випадати не буде.

Суддя (до злодія): Як вам не сором, у лікаря, до якого ви прийшли за порадою — вкрасти годинник!

Злодій: Пане судде, щож у цьому дивного? Пан доктор казав, щоби я заживав ложку записаного лікарства точно що години, так точно, щоби дивитися на годинник. А я годинника не маю!

Др. Волод. Клодницький.

ІСТОРИЧНИЙ РОЗВІЙ ДЕРЖАВНОЇ ДУМКИ

(Передрук заборонений).

(18)

(Продовження).

НОВОВІЧНІ ЧАСИ.

Поваленя середновічної ідеольоґії, реформація і монархомахи.

В попередніх статтях ми подали характеристику середновічних часів під політичним кутом зріння, підчеркуючи маркантно цезаропапізм, монархізм (уломний монархізм!) та февдалізм. Ми рівнож підчеркували в кількох місцях, що католицька церква в середновічних часах зійшла була на бездоріжжа і замісць порятунку, все більше і більше лиха приносила збідженому людству. Що наші виводи були правильні, то це нам стверджує реформація.

Що таке реформація? Реформація, це відродження релігійне в першу чергу! Реформація, це змагання завернути з бездоріжжа католицьку церкву з папою на чолі — реформація це повстання — зорганізовання нових церков без папської опіки, — реформація, це упадок цезаропапізму і розбудження нових народних сил в західній Европі. Коротко кажучи, **реформація це церковно-політична революція, звернена проти розпаношеного Риму — папського Риму і його камариллі.**

Реформацію спричинили безпорядки папського Риму, його гонення за світською владою та за земськими добрами. Вибух цеї, віками підготованої, революції ось такий:

В Німеччині:

Папа римський Лев X., будуючи в Римі величаву церкву св. Петра, щоби добувати гроші, зачав продавати відпуст гріхів. Іменно: **„Хто дасть грошевий даток в першу чергу, а опісля прийме св. Тайни, той доступить відпущення гріхів".** Проти того рода продажности відпусту виступив Мартин Лютер в Німеччині. Лютер це людина дуже побожна, учена (професор університету у Вітенберґу). Він в 1517 р. виступив дуже рішучо проти папи і зачав явно і славно поборювати „безбожний Рим". Виступ Лютра застановив жертви на будову церкви. Папа Лев X., щоб поставити на своїм, вислав проти Лютра монаха Тетцеля, який за всяку ціну хотів зібрати потрібні гроші. Мартин Лютер написав 95 тез проти папської торґівлі Божими справами і прибив ті тези (прогріхи папи) на церковній брамі в Вітенберзі.

Папа Лев візвав Лютра до Риму, але Лютер не приїхав. Опісля папа вислав до Лютра свойого леґата Каетана, який жадав відкликання „грішних" тез.

Лютер, будучи правим, не відкликав своїх тез. Вкінці папа вислав до Лютра грамоту — буллю, в якій взивав його відкликати 95 тез та приїхати протягом двох місяців до Риму на покуту. В буллі **грозив рівнож папа клятвою** за невиконання приказу.

Лютер, як відповідь на папську буллю, скликав своїх учеників і прилюдно біля Вітенберґу спалив на костирі папську буллю.

Зірвавши з папою, Лютер цілою силою зачав словом і письмом проповідувати свою науку, яка в неймовірний спосіб зачала вкорінюватись у Німеччині. Лютер проповідував краснорічию в народній мові та зладив переклад біблії в народній мові. Основи науки Лютра є того рода, що лише сильна віра веде до спасення душі, що лише святе письмо є жерелом віри, що лише хрещення, покаяння і евхаристія під двома видами є св. Тайнами. Вкінці, замісць католицької Служби Божої, в протестантській (лютеранській) церкві є співи в народній мові і проповіди.

В Швайцарії:

Виступає аж двох реформаторів церкви в першій половині XVI. століття — Ульрих Цвінґлі й Іван Кальвін. **Цвінґлі в своїй науці виступає проти безженства священиків.**

Кальвін проповідує віру в призначіння. Кальвін реформує також приватне життя християн, забороняючи справляти бенкети, забави-танці і гру в карти.

—o—

Чом ми у політичній розвідці торкаємо справу церкви і її реформацію?

На це відповідь ось така: **Церковна справа обговорюваних часів є рівнож і політичним явищем,** бо головно реформація була того рода силою, яка в основах захитала політичну фільософію середновічча. Реформація захитала основами римської церкви, яка цілими століттями рвалася до політичного проводу в Европі. Реформація сотворила протестантську церковну орґанізацію, яка конкурує і до нині поборює цезаропапізм.

Зі зростом реформації римська церква, силою витворених обставин, тратить своє політичне обличча і тимсамим світська влада в державах набирає більшого і більшого значіння. Ідея: „один німецький цісар римської держави з благословінням папи" сходить від часу реформації на ніщо. Від реформації зачинають в Европі кріпшати держави, головно монархи в державах (французькій, німецькій, англійській), які приборкують февдальних панів. В слід за цим наступає централізація державного апарату. З приборканням февдалів зачинає розвиватись урядництво (бюрократія) та мілітаризм (загальне ополчення всіх громадян) під проводом голови держави.

В наслідок централізації державного апарату, в наслідок бюрократично мілітарної системи держав, орґанізується державне господарство (господарство на ширшу скалю), в склад якого входить і оподаткування всіх громадян.

Військова служба, загальне оподаткування і бюрократія спричиняють вібрацію цілих державних орґанізмів і з боку громадянства виринають постуляти **„за чинитьби супроти держави.** Ми (громадянство) домагаємося спершу конституціоналізму, опісля парляментаризму, а вкінці самоврядування в деяких ділянках громадського життя — демократизму.

Коротко зясовуючи наслідки реформації, ми сконстатуємо ось такі її політичні фази: **1) зріст монархізму, 2) розвій мілітаризму і бюрократизму, 3) занепад февдалізму, 4) наладнання державного господарства, 5) змагання до конституціоналізму і парляментаризму, 6) занепадання монархізму і прояви демократизму.**

Цей шестий відгомін реформації вводить нас у нову добу державовідання.

Великі реформатори, як Мартин Лютер, Кальвін і Цвінґлі, і в державвовіданню мають своє запевнене місце. Реформатори заступали до певної міри і політичні погляди. Головно Кальвіна і Цвінґлього ми можемо уважати політиками. **Цвінґлі є речником республиканської форми держави!**

Кальвін натомісць є до певної міри абсолютистом, не в тому одначе розуміню, щоб він мав попирати якесь одновластя, але абсолютистом-державником в тому розумінню, що держава має право і обовязок вглядати у всі справи даного народа, до релігійних включно. Держава в розумінню Кальвіна має бути моральною, згідно моралізуючою інституцією. Вслід за цим, церква має бути державоспомагаючим чинником! Дальше, на думку Цвінґлього, громади церковні, під контролею держави, повинні вибирати собі своїх духовників, які мають служити і працювати для добра народа.

Релігійні відрухи реформації поставили на денне світло питання, **чи державна влада має право угнітати якенебудь инше віроісповідання?** Теольоги часів реформації, в богатьох писаннях по цьому питанню, прийшли до висновків, що ніхто не має права накидати нікому кайдан на справи совісти. Ці то теольоги в своїх писаннях ідуть так далеко, що доказують, що гнобителя народу треба усунути, а навіть убити, за що нема ніякого гріха.

Цих теольоґів, поступових теольоґів, називаємо монархомахами.

Монархомахи діляться на два табори — скажім: церковний і світський. Монархомахи церковники, це ті, які обороняють свободу віроісповідання. Окрім них є так звані монархомахи-державники, які доказують, що вільно і треба нераз стреміти до усування монархів на те, щоб суверенітет народа творив собі своє, ніким не гамоване життя.

З монархомахів є замітні Hubert Langet: Vindiciae contra tyrannos, Pingenet: „De iure regis apud Scotos" і др.

—o—

Johannes Bodinus 1530—1569

З новіших державознавців на визначному місці в державовіданню стоїть Іван Бодінус, якого називають також Bodell або Bodin. Це Француз. Його політичний твір: „De la Republique" („De re publika" — „Держава"). Твір „Держава" був написаний по французьки й опісля переложений на латинську мову — 1567 р.

Бодель у своїй політичній праці „Держава" опреділює суверенність держави. **Сувереном у державі, на думку Боделя, є король, бо він одинокий є жерелом найвисшого права, найвисшої влади („summum imperium").** Король, на думку Боделя, має сім привілеїв („iura majestatis"), а іменно: 1) видавати закони, або їх касувати, 2) виповідати війну і провадити її, 3) заключувати мир, 4) іменувати найвисших державних урядників, 5) помилувати засуджених, 6) бути найвисшим суддею і 7) чеканити гроші.

Ця найвисша влада в державі не є від нікого зависима і на тій то основі Бодель доказує, що суверен — французький король не відповідає за свої правлячі функції перед державним законом (король відповідає лише перед Богом!). Твердження Боделя „princeps legibus solutus" (володаря не потягає закон до відвічальности) вдержалося довгі століття, бо майже у всіх монархістичних державах лиш міністра можна потягати до відвічальности, а ніколи голову держави.

(Дальше буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЕКЗЕКУЦІЯ НА СЕЛІ

Ужгородська „Карпатська Правда" з 12. серпня містить таку статтю („фелетон"), яку мож і на сцені відограти, як комедію. В ній представляється гірке життя українських селян за Карпатами, але воно дуже подібне і по цей бік Карпат.

(Сталося в Батієві або в іншому селі).

(Дієві особи: Іван Бідний, його жінка та екзекутор).

Екзекутор: Горівчаний добрий ранок вам!

Бідний: Ба, горівчаний... з вашого рота смердить горівкою... В якій добрій справі завитали ви до нас?

Екзекутор: Гм... знаете, я добра людина, люблю простий нарід. Але шаную я й свою державу, бо вона мене й много тисяч моїх цимборів (товаришів), урядників, жандармів, військових офіцирів платить, а це бачато грошей коштує. Що гадаете: скільки грошей треба тільки на пенсію? Саме недавно треба було підвисшити пенсію саракам генералам на 4—5 тисяч корон у місяць. От грошенят треба!

Бідний: Треба. Най його шляк трафить!

Екзекутор: Тому треба платити податки, вуйку Іване!

Бідний: Хай платять багачі, але в мене навіть хліба нема за що купити, отже чим мені ще й податки платити?

Екзекутор: Чим? Ви-ж багатий господар!

Бідний: Я? Чуєш, жінко, ми багаті люди... коли ти варила послідний раз мясо?

Жінка: Послідний раз на Великдень.

Екзекутор: Не балакайте небилиці, бо ще мені серце лусне від великого жалю. Чия це хата?

Бідний: Це не хата, це куча.

Екзекутор: Добре, добре, алє всеж таки ваша.

Жінка: Але не можемо гризти з неї вугли, не приносить вона нам ніякого хісна.

Екзекутор: Всьо одно! Ви властники дому. І працюєте на третину, тому ви є разом властниками землі. Я бачу під постелею маєте й бараболі.

Бідний: Ви мабуть помиляєтеся. Я не Зіхерман або Гандельсман, щоби бути властником землі.

Екзекутор: Я пана Зіхермана не знаю, ми панів великих землевласників не відвідуємо. Вони собі справу самі вирішають і нас до них не посилають. Я тільки з такими домовласниками маю діло, як ви. Отже вважайте. В податок за хату маєте платити 200 корон!

Жінка: Йой, боженьку мій милий!

Екзекутор: В податок за землю 80 корон. За оборотовий податок 60 корон.

Бідний: Який же в мене оборот?

Екзекутор: Пару вік барабол. Але чекайте, ще люксусовий податок я вам не зарахував, це 100 корон.

Жінка: Люксусовий податок, ой, мамко-ж ти моя мила!

Екзекутор: Зрозуміла річ. Як бачу, маєте зеркало в каті і вікна. Це люксус, тільки для панів. Потім ще є тут жупні, окружні та сільські податки. Потім податок: за воду, за повітря, за світло, за сонце й місяць, весінний та осінний податки, далі податок за насолоду, бо хто має діти, той най платить і насолоду. До цього ще платіть податок відвдяки, що ми вас відвідуємо, податок за хоробу, бо ви ще й хорим смієте бути, податок за хосен з війни, бо була війна, а ви на ній заробили, далі ще платіть податок за війну, бо вона буде, а ви право будете мати на ній вмерти геройською смертю; тепер слідують податки кольонізації, бо ми кольонізуємо тут легіонерів, а це коштує богато грошей, податок за владні партії, бо пани Вішньовські та инші пани агітатори багато грошей коштують, платіть податки за переслідування комуністів, бо є їх забагато, платіть податки за темниці, бо ми їх вам будуємо! На кінці платіть ще ювилейний податок, бо ми хочемо святкувати десятьріччя республики. Це отже всього на всього 1715 корон.

Жінка: Ой, усі святі. Держіть — бо впаду!...

Екзекутор: Не жартуйте. Ану вон той вузлик зі скрині, або з пазухи.

Бідний: Пане, всі мої гроші, це 2 корони. Діти мої хворі, навіть ліків не маю за що купити. Самі видите, що в цундрях ходимо. То з чого вам платити буду?

Екзекутор: Це не моє діло. І от тепер почнеться екзекуція. Що маєте в хліві?

Бідний: Нічого!

Екзекутор (іде подивитися в хлів, потім вертається): Ви кажете, що не маєте нічого в хліві. Я отже є управнений тут заявити, що це проста брехня. Я бачив там ласичку, але втікла, я-ж був би її екзеквував. Ах, а от на стіні фотографія, я екзеквую!

Жінка: Це фотографія нашої свадьби; я у вінку...

Екзекутор: (засуває фотографію в кишеню): Продам. Ах, ах! А це що за фотографія?

Бідний: Це фотографія мойого сина, що вмер геройською смертю на італійському фронті. Одинока памятка від нього.

Екзекутор (засуває фотографію в кишеню). Теж продам. Але чим бавиться ваш дітвак?

Жінка: Куклою, я сама зробила йому з вунучі.

Екзекутор (вихоплює куклу з рук дітвака): Кукла в ціні 1 корона. Екзеквую. Тепер іду до комори (іде і по хвилі вертає). Ах! Пів кіля вівсяної муки, три цибулі, два яйця, ціна 10 корон. Екзеквую!

Жінка: Мати Божа! Щож я дам дитині їсти?

Екзекутор: На кінці вам пораджу. Але де є два яйця, там і курка мусить бути. Правда, чи ні?

Бідний: Маю дві курки.

Екзекутор: Екзеквую. Принесіть-но їх тето!

Жінка (приносить дві курки).

Екзекутор: Так. Прошу звязати їм лапки; понесу їх на ярмарок і продам. Так. Отже тепер наступає особисте пересмотріння. Підійдіть-но, тето, най вас посмотрю, чи не заховали десь під фартушок гроші?

Жінка (плаче).

Бідний: Триста мідяних ангелів, свищучих на вербі! Не торкайтеся моєї старої, бо мені всьо одно!

Екзекутор: Сейчас приведу жандарма. Та чи ви не знаєте, що аграрна партія відголосувала новий податковий закон, що допускає навіть і особисту ревізію? Але ваша жінка вже за стара, так я цього не зроблю. Колиб ви так мали молоду дівчину, то вже щось иншого. Тепер ви покажіть ваші кишені. А-а-а!... Ось... тютюн...

Бідний: Пане, та цей недогарок з цигара я найшов рано, по дорозі ідучи.

Екзекутор: Екзеквую. Всьо екзеквую, бо держава над усе.

Жінка: Щож я тепер дам дітям їсти, головонько-ж моя бідна?

Екзекутор: Годуйте їх любвою до держави. Прощайте! (Відходить).

Питання.

— Мамо, як я умру, то піду до неба?

— Певно.

— А як би мене зїв вовк, то він також піде зі мною до неба?

КРАСАВИЦЯ ТИХОНОВА ВИСТУПИТЬ НА ЮВИЛЕЮ ЗАЛІЗНЯКА В ГАРЛЕМІ.

З нагоди ювилею Залізняка в Гарлемі в неділю, 14. жовтня, буде величавий концерт і баль, яких у Гарлемі ще не бачили. Відома красавиця **Тихонова** й український бас **Михайло Швець** відспівають кілька українських народних пісень. Крім них виступлять ще инші найкращі оперові артисти, а також велика балалаєчна орхестра, зложена з 20 осіб. По концерті — танці до пізної ночі. Початок в 7. годині вечер. Цей концерт відбудеться у великій галі **Стар Касиню**, 107 вул. і Лексингтон Аве..

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільні Козаки, від. 316, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в четвер, 11. жовтня, в год. 8-ій вечером, в гали Товариській, під ч. 102 Joiner St. Проситься усіх членів на ці збори прибути, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих членів проситься вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Павло Ладовський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Андрія Первоз., від. 66, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що трикварталні збори відбудуться в пятницю, 12. жовтня, точно в год. 8 вечером, в гали Народ. Дому, 318 Іст 72 ул. Проситься всіх членів явитися на сі збори, бо є богато важних справ до полагодження, котрі мусять бути рішені. Довгуючі члени мають вирівнати всі залеглости, бо в противнім разі наразяться на неприємности. Неявившийся член підлягає карі 50 ц., а урядник 1 дол. — А. ...бас, секр.

БАЛТИМОР, МД. Бр. Св. Тройці, від. 320, повідомляє всіх членів, що мітінг відбудеться дня 14. жовтня, в гали церковній. Проситься членів вирівнати свої залеглости як також зложити свої жертви на Сиротинець, бо вже всі відділи дали свої жертви, тільки наш відділ позаді остав. — Петро Мармаш, предс.; Теодор Захарчук, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Запорожська Січ, від. 75, повідомляє місцевих і позамісцевих своїх членів, що мітінг відбудеться дня 14. жовтня там, де звичайно, в год. 1.30 пополудни. Проситься всіх прибути, бо маємо важні справи до полагодження. Також подається до відома, що бувший секретар зрезигнував зі свого уряду, а на його місце зістав вибраний секретарем Ст. Дідула, 5647 Lumley St., Detroit, Mich. — Мих. Присташ, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94, повідомляє своїх членів і членкинь, що в неділю, дня 14. жовтня, точно в годині 2-гій пополудни, в Укр. Хаті, 2240 Грейлінг ул., відбудеться трикварталний мітінг. Проситься довгуючих членів вирівнати свої довги. Є много важних справ до полагодження, як справа Падолистового Свята і инші, тому проситься всіх членів прийти на сей мітінг. Нових членів будемо принимати без вступного. Проситься тих членів, котрі ще не дали своєї жертви на Сиротинець, щоб принесли на сей мітінг. — Іван Чайківський, предс.; Лев Білик, секр., 2290 Danford Ave., Hamtramck, Mich.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. ім. Ів. Франка, від. 146, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що збори відбудуться дня 14. жовтня, в неділю, в годині 12-ій в полудне, в Укр. Нар. Школі при Галек і Мекей ул. Просимо всіх членів переглянути свої поліси (грамоти), яке число їх грамоти і на мітінгу подати секретареви, бо секретар запримітив, що членська грамота має той нумер, а на виказі подано инший. Проситься членів вирівнати свої залеглі вкладки, бо інакше довгуючі будуть суспендовані. — П. Андрушків, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. Сестр. Рожя. Пресв. Богородиці, від. 216, повідомляє, що річний мітінг відбудеться в неділю, 14. жовтня, точно в годині 2-гій пополудни, в галі парохіяльній. Проситься усіх членів прибути на сей мітінг, бо є важні справи до полагодження. Буде вибір уряду на 1929 рік. Довгуючі мають вирівнати свої залеглости. Не явившася на сей мітінг членкиня заплатить кари 1 дол., а урядничка 2 дол. — Олена Шпорлюк, ф. секр.

ЙОНҐСТАВН, О. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 230, повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінг відбудеться дня 14. жовтня, в неділю, точно в годині 2-ій пополудни, в гали де звичайно. На сей мітінг має явитися кождий член, бо є важні справи до полагодження. Уряд взиває тих членів, котрі не брали участи в параді на Лейбор Дей, при посвяченню прапора, щоби явилися на сім мітінгу, бо буде справозданнє комітету. Довгуючі мають прийти і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть виключені. Пригадується тим членам, котрі ще не зложили жертви в сім році на Сиротинець, щоб по можности принесли на сей мітінг. — Юрій Присташ, пр.; Ів. Гармич, кас.; П. Білик, секр.

ЗІГЛЕР, ІЛЛ. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 377, повідомляє своїх членів, що мітінг відбудеться в неділю, 14. жовтня в годині 5-ій попол., у М. Г. Олексяка, 6 Orchard St. Проситься всіх членів прийти на сей мітінг. — Семен Гнатишак, предс.; Семен Платок, кас.; М. Г. Олексяк, секр.

ГЛЕСТОНБЕРИ, КОНН. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 138, повідомляє, що трикварталний мітінг відбудеться в неділю, 14. жовтня, в гали церковній в 2-ій годині пополудни. Буде справозданнє уряду і принимання нових членів. Не явившийся член заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. — Петро Солар, предс.; Лука Сидорак, секр.

ЛАНКЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Василія, від. 87, повідомляє, що чвертьрічний мітінг відбудеться в 1-ій год. попол., в неділю, 14. жовтня, в гали парохіяльній, при Ellicott Road. Буде справозданнє і другі важні справи до полагодження. Проситься членів не забувати про зложенне жертви на Сиротинець. Не явившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — Лука Курило, пр.; Василь Максимик, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє, що мітінг відбудеться в 2-ій годині попол., в неділю, 14. жовтня, в гали парохіяльній, 47 Hope Ave., Passaic, N. J. Є важні справи до вирішення, тому проситься усіх членів прийти на збори. Довгуючих членів взивається вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. — М. А. Пипюк, предс.; Гр. ...в, секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і членкиць, що мітінг відбудеться в суботу, 13. жовтня, в гали церковній, 34 Біч ул., точно в год. 7-ій вечером. Кождий член є обовязаний прийти точно на час, щоб можна скоро перепровадити мітінг. Взивається довгуючих членів вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. — Мих. Галькевич, фін. секр.

ДЕ ІВАН ЗАЛІЗНЯК БОРЕТЬСЯ.

ЗАЛІЗНЯК В ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

На просьбу української кольонії великий український силач буде боротися лишень один раз в Перт Амбой в середу, 10-го жовтня, в Українській Галі, 752 Стейт ул. Залізняк буде боротися з відомим польським силачем Маріяном Меркур, боротьба аж до побіди. В другій парі буде боротися Станіслав Збишко проти Івана Смирнова. Ся боротьба викликує велике зацікавлення в Перт Амбой. Початок в год. 8.15 вечером. Каса буде відтворена від год. 6. вечером. 233-6

ЗАЛІЗНЯК В ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.

На просьбу української кольонії Залізняк буде боротися перший раз в Елізабет, Н. Дж., в четвер, 11-го жовтня, у Фалконс Голл, 155 — 3-та ул. Залізняк буде боротися проти німецького силача карла Смит аж до побіди. Залізняк поборов обох братів Збишків і він тепер являється першим борцем в Ню Йорку. Запрошується всіх Українців з Елізабет і околиці до численної участи та подивитися, як спритно Залізняк бореться. Буде боротися також Станілав Збишко проти Джон Куракуса, Литовця. Початок в год. 8.15 вечером. Каса отворена від год. 6-тої.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ПРОДАЖ фарма 117 акрів, 2 доми, 1 новий стор, всі нові забудовання; 5 коней, 9 коров, 50 безро..., 250 курий, вся машинерія, миля до стації, 35 миль до Ню Йорку, пів милі до школи, річка пливе через фарму. Ціна $16,000.

На продаж або заміну за реальність в місті фарма 140 акрів, весь інвентар і машинерія, добрі будинки і забудовання. На продаж також лоти і доми. Голоситися до Louis Voxne, Manville, N. J. 235-

